SKAL KOMMUNERNE HAVE OPGAVEN?

Skal Kommunerne forpligtes til at hjælpe sine borgere med økonomisk vejledning?

Hvad siger loven?

I Aktiv Beskæftigelseslov, arbejdes der på, at alle skal kunne bidrage med sin arbejdskraft.

Hvad siger loven?

Formål

§ 1. Formålet med denne lov er at bidrage til et velfungerende arbejdsmarked ved at

1. bistå arbejdssøgende med at få arbejde,
2. give service til private og offentlige arbejdsgivere, der søger arbejdskraft, eller som vil fastholde ansatte i beskæftigelse,
3. bistå kontanthjælpsmodtagere og ledige dagpengemodtagere til så hurtigt og effektivt som muligt at komme i beskæftigelse, således at de kan forsørge sig selv og deres familie, og
4. støtte personer, der på grund begrænsninger i arbejdsevnen har særlige behov for hjælp til at få arbejde.

Økonomiske rådgivere: Hvem hjælper vi?

Borgere, som modtager sygedagpenge / ressourceydelse

- Både korte – og langvarig syge
- Både mindre og meget alvorlige syge / terminale borgere

Borgere, som modtager kontanthjælp

- Både ressource stærke / svage
- Mange er syge, og en del af disse psykisk syge

Borgere som modtager dagpenge/ ledighedsydelse

Hvem hjælper vi?

Borgerne henvises typisk til økonomisk rådgivning via Kommunens sagsbehandlere.

Fælles for borgerne er:

- At økonomi fylder så meget, at de har svært ved at overskue hverdagen.
- Mange er blevet handlingslammet pga. det pres det giver at være på kontanthjælp, syg, eller ledig.
- Mange har det rigtig dårlig psykisk og er generelt meget sårbare.
- Ofte er det sygdom eller arbejdsløs, der har skabt økonomiske problemer i en ellers velfungerende økonomi.

Hvad hjælper vi typisk med?

- **Som udgangspunkt hjælper vi borgere, hvor økonomi fylder så meget at de ikke kan komme videre.**

- Problemerne spænder meget vidt. Vi prøver generelt både at <u>løse akutte problemer og forebygge</u>, så der ikke opstår lignende situationer senere.

- Det er <u>hjælp til selvhjælp</u>, men med udgangspunkt i den enkelte borgere. Nogle har flere kræfter eller et netværk, der kan bidrage. Andre står helt alene.

Hvad hjælper vi med?

Konkrete eksempler fra hverdagen:

- Overblik efter lønnedgang fra overgangen til sygedagpenge, dagpenge, ledighedsydelse, kontanthjælp
- Budgetlægning og rådighedsbeløb
- Gennemgang af budget med henblik på at spare
- Rette forskudsopgørelse via www.skat.dk
- Søge mulige dækninger for syge via www.pensionsinfo.dk
- Kontakt til pensionsselskab mht. at søge eller sagsbehandling af tab af erhvervsevneforsikring og præmiefritagelse
- Kontakt til bank f.eks. afviklingsaftale, henstand, oprettelse af nyt kundeforhold
- Betalingsaftale eller henstand med diverse kreditorer
- Hjælpe med at synliggøre hvad der betales til og hvorfor?

Hvad hjælper vi med?

Konkrete eksempler fra hverdagen – fortsat:

- Konkrete spareråd (f.eks. madplan, spare på el, genbrugsbutikker)
- Vejledning / ansøgning om alternativ støtte f.eks. julehjælp
- Indhente tilbud f.eks. hos forsikringsselskaber
- Vejlede voksne når deres børn fylder 18 år - obs på budget og lån!
- Lave huskeseddel. (f.eks. aftale med kreditorer , hvornår deadline hos forsikring mht. anmeldelsesfrist)
- Beskrive handlemuligheder og konsekvenser; fordele / ulemper ved f.eks. salg af hus
- Hjælpe med at søge boligstøtte eller enkeltydelser
- Deltagelse i møder hos Fogedretten
- Vejlede / ansøge om gældssanering
- Anvendelse af digitalpostkasse
- Indlæg / foredrag til økonomisk udsatte borgere , f.eks. syge

Hvem kan ellers hjælpe?

- **Banken.**
- **Gældsrådgivere.**
  - Professionelle
  - Frivillige
- **Kommune, økonomiske vejledning**

Hvem kan ellers hjælpe?

Banken.

- Banken er en forretning og ikke uvildige.
- Ikke alle kunder får tildelt en rådgiver.
- Kunder med økonomiske udfordringer er sjældent attraktive for en bank.
- Visse kunder skal betale hvis de ønsker, at banken skal lave et budget.

Hvem kan ellers hjælpe?

Gældsrådgivere

- <u>Professionelle:</u>
  - For dyre i forhold til de svageste borgere.

- <u>Frivillige:</u>
  - Ofte skiftende rådgivere.
  - Ofte ikke ressourcer til at hjælpe meget ressourcesvage menneske.
  - Ofte lange ventetider.
  - Sætter ofte en begrænsning til hvem de kan / vil hjælpe, hvorved nogle udelukkes.

Hvem kan ellers hjælpe?

Kommunen, økonomisk vejledning

- Borgerne kan henvises, dvs. de svageste sikres hjælp som de aldrig selv ville / magtede at opsøge

- Hurtig og relevant hjælp til den enkelte borgere

Eksempler fra hverdagen

A. Familie med børn havde kæmpet med at betale bank og kreditorer i over et år. Problemer opstået pga. mandens sygdom og dermed lønnedgang. Nu var manden rask, men kvinden også blevet syg.

- Rådgivning: Efter at have fået overblikket, måtte jeg konstaterede, at der ikke var noget at gøre mht. bankens gæld. Samarbejdet med banken kunne ikke reddes. Huset gik på tvang.
- Løsning: Inden tvangsaktionen lykkes det at få skiftet bank, finde ny bolig og lavet henstand med alle kreditorer. Har haft mange møder med familien og fortsætter på sidelinjen. Når hustru er helbredsmæssig udredt og økonomien tillader det, skal der laves afdragsaftaler mm med kreditorer.

Eksempler fra hverdagen

B. Mand alvorlig syg og bange for fremtiden. Vred på bank, da de afviste betalinger pga. manglende dækning på konto.

- Rådgivning: Vist familien hvordan man laver et budget. Bad dem tage ansvar tilbage og forklare rollerne mellem bank og kunde. Ansvaret er og bliver kundens eget. Vist i praksis hvordan man følger op på sit budget. Og fandt ud af hvad pengene reelt blev brugt til.
- Løsning: Borgeren fik hjælp til at få overblik. Økonomien var faktisk ok. Prioriteringen kunne dog forbedres, hvis familien ønskede det. Det største problem var uvished og afmagt.

Eksempler fra hverdagen

C. En misbruger på vej ud af sit misbrug. Havde gæld til almindelig kreditorer og pusher. Meget dårlig hukommelse og ekstrem stresset.

- Rådgivning: Jeg blev nødt til at tage 100 % over, da der intet overskud var hos borgeren. Fik lavet overblik over situationen. Kreditorer blev alle kontaktet og informeret. Kontakt til Skat, hvor eksisterende lønindeholdelse blev stoppet. Forskudsopgørelsen rettet. Kontakt til bank
- Løsning: I samarbejdet med banken, blev der bevilliget overtræk, så gæld hos pusher samt nogle af kreditorerne kunne indfries. Borgeren kan ikke klare sig selv endnu, så vi har jævnlig samtaler. Desuden er der blevet tilknyttet en mentor. Der er fortsat meget gæld. Afdragsaftaler først mulig, når borgeren har job igen. Trods rykkerskrivelser og indkaldelserne i Fogedretten og et ekstremt stramt budget, har borgeren generelt fået mere overskud til at klare livet. Forventes retur til uddannelse eller job.

Eksempler fra hverdagen

D. Ung kvinde syg efter ulykke. Kunne ikke overskue papirer, dårlig hukommelse mm.

- Rådgivning: Psykisk var kvinden så langt nede, at hun var handlingslammet. Jeg tog over og ringede til forsikringsselskab, hvor vi fik sat gang i udbetaling fra tab af erhvervsevneforsikring. Og rettet skatteoplysninger. Dvs. sikrede en bedre økonomi og sikrede at der ikke kom et skattesmæk senere.
- Løsning: Kvinden er fortsat ikke rask, men har nu fået overskud til sig selv om sin familie, specielt sine små børn. Kan nu bedre overskue at samarbejde med Kommunen m.fl.

Vores forslag

Det er vores ønske, at loven ændres således at det bliver en <u>skal</u> opgave for Kommunerne, at ansætte økonomiske vejledere.

Vi er af den opfattelse, at vi har en lovgivning, Aktiv Beskæftigelseslov, der er målrettet en stor del af befolkningen, hvorfor vi finder opgaven bør ligger hos Kommunen.

Begrundelse for vores forslag

- **Et gode for borgeren**
  - Får viden og støtte til løsning af konkrete problemstillinger.
  - Får viden og støtte til forebyggelse af økonomiske udfordringer.
  - Giver et større menneskeligt overskud til at møde livets udfordringer.
    - Privat; f.eks. familie, fritid, socialt netværk
    - Sagsbehandling via Kommunen / A-kasse
    - Undersøgelse / behandling via Sundhedssystem

Begrundelse for vores forslag

- **Et gode for sagsbehandleren**
  - Får et værktøj mere i værktøjskassen til at hjælpe borgeren videre.
  - Det frigiver ressourcer til bedre at kunne fokusere på eget fagområde.
  - Samarbejdet med borgeren formodes at blive bedre, når økonomien ikke længere fylder så meget .

.

Begrundelse for vores forslag

- **Et gode for Kommunen**
  - Mere tilfredse borgere.
  - Forventer at borgere i krise, hurtigere kommer videre i deres udredning / retur til arbejdsmarkedet.
  - Udover at løse akutte økonomiske udfordringer, kan der også fokuseres på forebyggelse mod at de økonomiske udfordringer ikke kommer senere i livet.

Begrundelse for vores forslag

- **Et gode for Kommunen - fortsat**
  - Fokus på www.pensionsinfo.dk for borgere, der forventes syge i mere end 3 måneder betyder, at der kan komme udbetalinger, som borgeren ellers aldrig får ansøgt om. Bedre økonomi for den syge, forventes at give besparelse for Kommunen mht. kortere udredningsperiode og besparelse på øvrige sociale ydelser.

Begrundelse for vores forslag

- **Et gode for Kommunen - fortsat**
  - En krise påvirker ikke kun berørte borgere, men også partnere og eventuelle børn. Store problemer med familiens økonomi, kan betyde ekstra støtte til børnene og / eller risiko for at partneren også sygemeldes med f.eks. stress. Med andre ord, kan økonomisk rådgivning hjælpe familien og formentlig reducere ekstra afledte udgifter til Kommunen

Begrundelse for vores forslag

Konklusion:

- Hvis Kommunerne forpligtes til at ansætte økonomiske rådgivere, sikres de mest sårbare borgere en tiltrængt hjælp og støtte mht. økonomien. Vi er ikke sagsbehandlere, eller på nogen måde en myndighedsperson. Vi er et frivilligt tilbud. De mest sårbare borgere magter ofte ikke selv at søge den hjælp der er nødvendig. Her kan vi gøre en væsentlig forskel.

Hvad gør man andre steder i Norden?

- Både i Norge, Sverige og i Finland har man permanent gældsrådgivning i Kommunerne. De nordiske lande indførte gældsrådgivningen samtidig med indførelsen af gældssanering.

- Vi ønsker en økonomisk rådgivning i bred forstand. Ikke kun fokus på gæld. Netop fordi ikke alle har gæld, men stadig har brug for hjælp til økonomien.

- Gerne fokus på forebyggelse.

På baggrund af vore erfaringer – følgende forslag:

- **Fokus på viden**
  - Både i akutte situationer og forebyggende
  - Kampagne om forskudsopgørelsen
  - Kampagne om privatøkonomi
  - Undervisning af unge omkring privatøkonomi

- **Fokus på de mange låneudbydere**
  - Lovgivning – bedre beskyttelse af lånerne?
  - Reklame / markedsføring
  - Udnyttelse af personer ramt af krise, uvidenhed

På baggrund af vore erfaringer – følgende forslag:

- **Fokus på pensionsordninger**
  - Tilpasning af forsikringer til arbejdslivet i dag
    - Tilkendelse af død, kritisk sygdom, invalidesum, tab af erhvervsevne, præmiefritagelse. Hvor mange dækninger stopper generelt ved 60 og 62 år. Og hvor visse pensionsselskaber fortsat betinger udbetaling af tilkendelse af førtidspension.
  - Årsag:
    - Da vi bliver flere år på arbejdsmarkedet
    - Da vi oftere bliver fyret f.eks. pga. sygdom
    - Da offentlige ydelser generelt strammes

På baggrund af vore erfaringer – følgende forslag

- **Fokus på den finansielle sektor**
  - Banker kan stavnsbinde kunder med økonomiske problemer.
    - Ingen anden bank vil have en kunde, der er registreret i RKI. Heller ikke selv om de blot ønsker en Nemkonto.
  - Sanktioner overfor banker, der ikke følger regler.
    - F.eks. kan en bank tømme en borgers konto, så der intet er at leve for. Det er ikke tilladt, men det sker . Og kunderne kender ikke sine rettigheder eller magter ikke at kæmpe.
  - Socialt ansvar.
    - Alle bør kunne lave en Nemkonto i den bank, de ønsker.
    - Alle bør kunne få en budgetkonto i den bank, de ønsker.

På baggrund af vore erfaringer – følgende forslag:

- **Bedre mulighed for at opnå gældssanering**

- **Lovpligtig indboforsikring**
  - Indboforsikring; ting- og ansvarsforsikring. Som minimum bør ansvarsforsikring være lovpligtig, som f.eks. hundeansvar.

På baggrund af vore erfaringer – følgende forslag:

- **Fokus på økonomisk rådgivning til borgere generelt**
  - Sikre faglig niveau
  - Etiske regler
  - Optimere og dele viden

- **Fokus på økonomisk rådgivning i Kommuner**
  - Sikre rammerne for fagligt niveau
  - Sikre etiske regler
    - F.eks. tavshedspligt mellem borgere og rådgivere

Opsummering

Vi ønsker:

- at alle Kommuner forpligtes til at yde økonomisk vejledning til sine borgere.

- at den økonomiske vejledning gives så hurtig i et forløb som muligt.
  - Dels af menneskelige hensyn til borgeren og dennes familie.
  - Dels fordi de konkrete problemer oftest er nemmere at løse jo hurtigere, der sættes ind.

- at der ydes økonomisk vejledning både akut og forebyggende

TAK FOR JERES TID!

Spørgsmål?